

Pakane oli valla

Ain Kallis
klimatoloog 632

► Läänud detsember algas linnades tavapäraselt: akendel põle-

sid adventiküünlad, õues kargatasid ilmkärakad. Jõululaupäeval raksusid aga maal aiateibad nii, nagu pole ammu kuulnud.

Kui 2000. aasta detsember oli poolsajandi soojemaid, sai isegi seenel käia, siis lõpuks saabus ka meile tõeline põhjamaa talv. Jõuluööl langes Võrus piirituse-sammas kraadiklaasis isegi $-34,6$ pügalani. Samal päeval mõõdeti Hiiumaa rannikul vaid seitse külmakraadi. Ei mäletagi säärast temperatuuri erinevust – ligi 28 kraadi vaid kolmesaja-kilomeetrisel maal!

Klimatoloogid ootasid huviga aasta lõppu: kas lüüakse vanaaastaõhtu rekordeid (1978 .a. Tartus $-38,6^{\circ}$, Tallinnas $-32,2^{\circ}$). Õnneks halastas ilmataat eestimaalastele, külmakraadid püsisid talutavad. Aastavahetusel sadas kohati lund

ning rakette.

Kogu Eesti territooriumi jõulukuu keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati ilmateenistuses tavalise $-3,4^{\circ}$ asemel $-7,2^{\circ}$. Viimase viiekümne aasta jooksul on detsember jahedam olnud vaid 1978. ja 1955. aastal.

Kõige pakaselisem oli tänavu Eesti lõunaosa (Võrus $-8,9^{\circ}$), tunduvalt soojem tundus mere ääres. Maa püsis valge kogu kuu jooksul, vähemalt mandril. Helgem paistis me elu kindlasti ka selle tõttu, et päikest oli detsembris näha rekordiliselt palju – Tartus üle 53 tunni. Eelmisel aastal oli päikest näha kümme korda vähem.

Tavakohaselt tehakse aasta lõpul kokkuvõtteid. Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi andmeil oli 2001. aasta kraadi võrra tavalisest soojem ehk $5,9^{\circ}$ C. Keskmiseks sademete hulgaks arvatati 795 mm, tervelt veerandi jagu normist enam. Kõige rohkem sadas Pärnus, kõige vähem aga Võrus.

Kokkuvõtteks võib nentida, et sajandi esimene aasta oli Eestis tormine, soe, niiske ja päikeseline.